

AFGØRELSE OM VEJFORHOLD PÅ PRIVAT FÆLLESOMRÅDE I BYOMRÅDE

Vejdirektoratet har behandlet S's klage af 1. november 2012. S, B vej 3 har klaget over Kommunens afgørelse af 23. oktober 2012, Endelig afgørelse af vejprojekt på L vej, privat fællesvej i byområde.

Vejdirektoratets afgørelse

Kommunens afgørelse af 23. oktober 2012 er ikke lovlig, fordi partshøringsbestemmelsen i forvaltningslovens¹ § 19, stk. 1, har været mangelfuldt iagttaget i forbindelse med høringen af S. Vi mener ikke, at det kan udelukkes, at indholdet i det godkendte vejprojekt kunne være anderledes, hvis S var blevet partshørt i korrekt omfang.

Vi skal derfor bede kommunen om at tilbagekalde godkendelsen og træffe en ny lovlig afgørelse.

S's argumenter

- S har anført, at han ikke forud for afgørelsen har modtaget de tegninger og teknisk beskrivelse, der nu er sendt som endeligt godkendt vejprojekt.
- I afgørelsen mangler han desuden tegninger, teknisk beskrivelse samt afsætning af tilslutning til sin ejendom, B vej 3.
- S spørger, om han fremover skal deltage i snerydning og vedligeholdelse af vejen, som anvendes af L til varelevering.
- S mener ikke, at kommunens afgørelse indeholder noget om den gennemførte omlægning og afspærring af L vej.
- S mener ikke, at L vej er anlagt sådan, som det er beskrevet i det godkendte vejprojekt, eller som Lokalplanen beskriver.

Kommunes afgørelse af 23. oktober 2012

Afgørelsen har følgende overskrift: Endelig godkendelse af vejprojekt på L vej, privat fællesvej i byområde.

Afgørelsen gentager oplysningerne i udkastet af 26. maj 2008 om, hvilke bilag der er vedlagt godkendelsen. Afgørelsen henviser til, at det samlede vejprojekt er godkendt af vejmyndigheden i henhold til § 41, stk. 1, i privatvejsloven². Selve omlægningen er allerede sket i lokalplanen, og skal derfor ikke godkendes efter privatvejslovens regler, jf. privatvejslovens § 43. Omtaler ikke spørgsmålet om nedlæggelse af en del af L vej ud mod B vej.

Bemærkninger til udkast af 17. september 2013 til afgørelse i klagesagen

S har i mail af 10. oktober 2013 kommenteret Vejdirektoratets udkast til afgørelse.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012

² Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008, med senere ændringer

Idet bemærkningerne vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der er fornøden vejadgang, altså netop det spørgsmål, der er under behandling af Overtaksationskommissionen giver bemærkningerne ikke anledning til ændring i udkastet.

Kommunen har i udtalelse af 11. oktober 2013 kommenteret udkastet til afgørelse.

Kommunen har kommenteret Vejdirektoratets vurdering af den gennemførte partshøring og spørgsmålet om, hvorvidt der med afgørelsen af 23. oktober 2012 er truffet afgørelse om omlægning af L vej eller nedlæggelse af den del af L vej, som er nærmest B vej. Disse bemærkninger er indarbejdet i den følgende redegørelse for Vejdirektoratets afgørelse.

Baggrund

Ejendommen B vej 3 ligger i et område bestående af blandet bolig og erhverv. Ejendommen er registreret som boligparcel med erhverv og er indrettet med to lejligheder på 1. salen og et erhvervslejemål i stueetagen. Erhvervsdelen indeholdt oprindeligt autoværksted og –handel, men er i dag udlejet til F.

Trods adressen B vej har ejendommen vejadgang til L vej, der er en privat fællesvej. Vejadgangen baserer sig på tinglyst servitut med færdsels-/råderet over del – ca. 500 m² af naboejendommen, matr.nr. 28m (i forbindelse med handel ændret til matr.nr. 28bt.)

I 2005 vedtages lokalplanen, omhandlende L vej og området mellem denne og A vej. Ejendommen B vej 3 er ikke omfattet af planen. Lokalplanen giver muligheder for, at der kan etableres dagligvarebutik/discountbutik som en randbebyggelse langs hjørnet B vej/A vej.

I 2006 projekteres og anlægges en ny rundkørsel i krydset B vej/N gade/A vej. Herved bliver L vejs udkørsel til B vej med udmunding i rundkørslen trafikalt upraktisk og overkørslen nedlægges efter efter vejlovens³ § 69. Derfor gennemføres lokalplanens bestemmelse om lukning af udkørslen til B vej. Dette nødvendiggør endvidere et indgreb over for den tinglyste servitut, der tillægger B vej 3 færdsels- og råderet over naboejendommen.

Den 13. marts 2006 beslutter Kommune, at ejendommen B vej 3 fortsat skal have vejadgang via L vej. Ejendommen B vej 3 har haft vejret til en mindre del af L vej, nemlig den korte strækning fra ejendommen til B vej. Den 25. marts 2008 har kommunen truffet ekspropriationsbeslutning efter planlovens⁴ § 47 om overkørslen fra ejendommen B vej 3 til den private fællesvej L vej. Der meddeles således afslag på anmodningen om vejadgang direkte til B vej.

Den 26. juni 2007 afløses lokalplanen af lokalplan nr. 0. Området fastlægges herefter til centerformål, herunder boliger, butikker, liberalt erhverv samt offentlige formål. Byggeriet af L er en del af virkeliggørelsen af denne lokalplan.

Den 10. januar 2008 gennemføres åstedsforretning i forbindelse med ekspropriation til fremskaffelse af anden vejadgang til B vej 3 til erstatning for den hidtidige vejadgang.

³ Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011

⁴ Lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 30. maj 2013. Loven administreres af Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Kommunen beslutter den 25. marts 2008 at ekspropriere den tinglyste servitut af 15. januar 1973 på matr.nr. 28m og 28 bg om udkørsel til L vej. Det fremhæves, at det er kommunens ønske, at alle ejendomme fremover skal have vejadgang fra L vej via A vej.

Den 26. maj 2008 har Kommunen betinget godkendt det udarbejdede vejprojekt for L vej. Godkendelsen er betinget af, at en række krav opfyldes, inden det fremsendte projekt kan endelig godkendes.

Den 27. maj 2008 fremsender kommunen udkast til afgørelse om godkendelse af vejprojekt på L vej (B vej 3).

Kommunen eksproprierer med hjemmel i planlovens § 47 den tinglyste servitut af 15. januar 1973 om udkørsel til L vej.

I sin kendelse af 13. oktober 2009 finder Naturklagenævnet, at ekspropriation af S's råderet er nødvendig for virkeliggørelsen af den planlægning, som lokalplan 0 er udtryk for, og at de almindelige ekspropriationsbetingelser i planlovens § 47, stk. 1, og Gri⁵. § 73 er opfyldt. Denne kendelse er indbragt for taksationsmyndighederne og verserer p.t. hos Overtaksationskommissionen. Taksationskommissionen fandt i sin kendelse af 13. april 2012 ikke grundlag for at forhøje den tilbudte erstatning for mistet trådhegn og øvrige ulemper.

Den 24. februar 2010 vedtager Kommune lokalplan nr. 01 – for et byomdannelsesområde ved L B vej. Med denne lokalplan, der bl.a. omfatter L vej og ejendommene langs med L vej, ophæves lokalplan 9 af 5. april 2006 og lokalplan 0 af 26. juni 2007. Det i denne sag omhandlede område ligger i lokalplanens delområde A og B. Det fremgår af lokalplanens § 6, nr. 3, at "L vej omlægges og forlægges C – C- jævnfør kortbilag 3. Dette er vejafgangen til ejendommen B vej 3.

Kommunen træffer den 23. oktober 2012 endelig afgørelse om godkendelse af vejprojekt på L vej.

L vejs omlægning er endnu ikke gennemført fuldstændigt, idet der afventes en afslutning på S's klagesager. Derfor er vejens nye forløb endnu ikke udført i overensstemmelse med det godkendte detailprojekt og er dermed ikke i overensstemmelse med tegninger og beskrivelser.

Specielt om udkastet af 27. maj 2008 til afgørelse – godkendelse af vejprojekt på L vej (B vej 3)

Udkast til afgørelse om omlægning af L vej.

Omlægningen projekteres, udføres og finansieres af L. L vej fra pkt. a⁶ til d anlægges og omprofileres. Vejstrækningen fra pkt. d til B vej nedlægges.

Det samlede projekt skal godkendes af kommunalbestyrelsen, jf. privatvejslovens § 41.

Omlægningen/nedlægningen skal godkendes efter proceduren i privatvejslovens § 54.

⁵ Danmarks Riges Grundlov, lov nr. 169 af 5. juni 1953

⁶ Jf. kortbilag 2 i lokalplan 004

I brevet henvises til det af C udarbejdede materiale vedrørende vejprojektet på L vej:

1. projektbrev dateret den 6. februar 2008
2. oversigtsplan 07.01.2008
3. L vej, længdeprofil 07.01.2008
4. Normaltværprofil og –snit 07.01.2008.

Kommunen vedlægger en situationsplan udarbejdet af H vedr. vejadgangsforholdene til matr.nr. 28 bg.

Endelig henviser kommunen til modtagne akter vedrørende beboernes forsøg på at etablere et vejlaug for L vej.⁷

Kommunen oplyser, at L vejs omlægning skal godkendes efter privatvejsloven. Kommunen henviser herefter til bestemmelserne i privatvejslovens §§ 39, 41, 43 og 54.

Kommunen oplyser, at ejendommen B vej 3 skal have vejadgang ad L vej til A vej, når den verserende sag om den tinglyste rådighedsservitut på mat.nr.ene 28m og 28bg er afsluttet.

Kommunen beder herefter S om at modtage eventuelle indsigelser ”mod beslutningen om, at L vejs nuværende udmunding i B vej lukkes, når den nye L vej er etableret og tilsluttet A vej” senest inden 8 uger.

Ny eller gammel privatvejslov?

Selvom der pr. 1. januar 2012 er trådt en ny privatvejslov⁸ i kraft, finder bestemmelserne i denne lov ikke anvendelse i den konkrete sag.

Det skyldes, at kommunen har været i gang med at behandle sagen allerede før 1. januar 2012. Kommunen har derfor efter overgangsbestemmelsen i den nye privatvejslovs § 102, stk. 3, været forpligtet til at behandle sagen efter bestemmelserne i den gamle privatvejslov⁹.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til?

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejlovgivningen¹⁰, her privatvejsloven. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af privatvejslovens § 7, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen, forvaltningsloven¹¹ og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

⁷ Vejlaugget er efter det oplyst endnu ikke etableret, eller ikke på en måde, så S som ejer af B vej 3 er medlem af det.

⁸ Lov nr. 1537 af 21. december 2010 om private fællesveje, som ændret ved Lov nr. 379 af 2. maj 2011

⁹ Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008, med senere ændringer

¹⁰ Vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelsesloven

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012

Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik. God forvaltningsskik omfatter blandt andet, hvordan kommunen tilrettelægger et sagsforløb, herunder sagsbehandlingstiden, og hvordan kommunen besvarer borgernes henvendelser.

Endvidere kan vi ikke tage stilling til spørgsmål efter anden lovgivning, herunder planloven og lokalplaner.

Vi kan heller ikke tage stilling til spørgsmål, som i privatvejsloven er henlagt til indbringelse for taksationsmyndighederne, jf. privatvejslovens § 8.

Endelig kan vi ikke tage stilling til privatretlige spørgsmål, herunder aftaler.

Reglerne om tilladelse til at tage en udlagt privat fællesvej i brug som privat fællesvej, privatvejslovens § 41

En privat fællesvej eller en strækning heraf må ikke anlægges eller tages i brug som færdselsareal, før vejudlægget er godkendt af kommunen¹². Kommunen skal endvidere have godkendt detailprojekt for vejanlægget, herunder længde- og tværprofil, befæstelse og afvanding m.v., jf. privatvejslovens § 41, stk. 1.

Når særlige forhold taler derfor, kan kommunen tillade, at vejen midlertidigt anlægges efter et af kommunen godkendt foreløbigt detailprojekt, jf. privatvejslovens § 41, stk. 2.

Reglerne om nedlæggelse og omlægning af private fællesveje, privatvejsloven kap. 9, §§ 53-56

Kommunen skal tage stilling til en ansøgning om omlægning eller nedlæggelse af en privat fællesvej, når en vejejer eller anden grundejer med retlig interesse i spørgsmålet beder kommunen herom. Kommunen kan endvidere af egen drift tage stilling til disse spørgsmål. Dette fremgår af privatvejslovens § 53, stk. 1.

Vejen skal helt eller delvist opretholdes som privat fællesvej, hvis den efter matrikelkortet er eneste vejadgang til en ejendom, og der ikke samtidig etableres anden vejadgang, eller hvis vejen i øvrigt er af vigtighed for en ejendom med vejret til vejen. Dette fremgår af privatvejslovens § 53, stk. 2.

Beslutter kommunen at tillade, at en privat fællesvej bliver omlagt, skal kommunen herefter følge den procedure, der er nævnt i lovens § 54. Kommunen skal bl.a. meddele sin foreløbige beslutning til de ejere, der er nævnt i privatvejslovens § 54, stk. 1, nr. 1-3¹³.

Den foreløbige beslutning skal samtidig meddeles i lokale stedlige blade. I meddelelserne gives en frist på ikke under 8 uger til at fremkomme med indsigelser. Meddelelsen skal endvidere indeholde oplysning om indholdet af lovens § 53, stk. 2, § 54, stk. 3 og §§ 55 og 56. Dette fremgår af lovens § 54, stk. 2.

¹² Kommunalbestyrelsen er vejmyndighed for de private fællesveje i kommunen, jf. privatvejslovens § 6.

¹³ 1) ejere af ejendomme, der grænser til vejen, eller som har tinglyst vejret til vejen 2) ejere af ejendomme, der må antages at have vejret til vejen, og 3) så vidt muligt ejere af arealer, der hører til vejen.

Hvis kommunen afviser en indsigelse efter stk. 2 om, at vejen skal opretholdes i medfør af § 53, stk. 2, kan afgørelsen kræves indbragt for de taksationsmyndigheder, der er nævnt i vejlovens¹⁴ §§ 57 og 58, inden 8 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende. Dette fremgår af privatvejslovens § 54, stk. 3.

Partshøring

Privatvejsloven indeholder ikke særlige bestemmelser om den procedure, som kommunen skal følge i forbindelse med godkendelse af detailprojekter efter privatvejslovens § 41. Det er derfor de almindelige forvaltningsretlige bestemmelser, og her navnlig partshøringsbestemmelsen i forvaltningslovens § 19, der skal iagttages.

Kommunen må ikke træffe afgørelse, før den har gjort parten bekendt med det faktiske oplysningsgrundlag i sagen og har givet parten lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis parten ikke kan antages at være bekendt med, at kommunen er i besiddelse af bestemte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder. Det er endvidere en betingelse, at disse oplysninger skal være af væsentlig betydning for sagens afgørelse og til gunst for den pågældende part. Dette fremgår af forvaltningslovens § 19, stk. 1.

Om partshøringen

Vi noterer os, at S, allerede før afgørelsen blev truffet, har efterlyst målefaste kort, skitser m.m., således at han kunne tage stilling til, om den nye vej var tilfredsstillende i forhold til hans behov.

Først med afgørelsen af 23. oktober 2012 fremsender kommunen det i høringsbrevet af 27. maj 2008 omtalte materiale udarbejdet af C. Kommunen oplyser i den forbindelse i udtalelse af 9. januar 2013, at den allerede i 2008 fremsendte "situationsplan, rev. E, dateret 13. maj 2008, fremsendt af H, og kortbilag 2 i lokalplan 0, januar 2007 var et tilstrækkeligt materiale, hvoraf det klart fremgik, hvorledes den fremtidige vejadgang bliver til B vej 3, herunder hvorledes ejendommen skal tilsluttes den fremtidige omlagte L vej.

I sine bemærkninger af 11. oktober 2013 fastholder kommunen denne opfattelse af partshøringsforpligtelsen.

Kommunen bemærker bl.a.,

- at de omtalte detailtegninger ikke har betydning i forhold til S's klagepunkter,
- at det heller ikke fremgår af S's klage, at han har bedt om at få tilsendt disse tegninger (aktindsigt),
- at klagen har givet kommunen den opfattelse, at S var klar over vejforløbet til hans ejendom, og
- at kommunen ikke har grund til at tro, at indholdet i det godkendte vejprojekt havde været anderledes, hvis de pågældende tegninger havde været fremsendt sammen med høringsbrevet.

Vores vurdering

Dette er ikke en korrekt iagttagelse af partshøringsforpligtelsen.

¹⁴ Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011

Efter vores opfattelse indebærer ”gøre parten bekendt med det faktiske oplysningsgrundlag i sagen”, at kommunen fremsender dette, således at sagens parter får mulighed for at kommentere det grundlag, hvorpå der efterfølgende skal træffes afgørelse.

Vi mener ikke, at bestemmelsen i forvaltningslovens § 19, stk. 1, giver grundlag for at mene, at forvaltningsmyndigheden skal vurdere, om parten på grundlag af forvaltningsmyndighedens udvælgelse blandt sagens faktiske oplysninger kan danne sig et tilstrækkeligt sikkert billede af de faktiske oplysninger, som kommunens eventuelle afgørelse hviler på. Vi skal i den forbindelse bemærke, at parthøringen bl.a. tjener til at kvalificere afgørelsesgrundlaget, f.eks. ved at fjerne fejl m.m. i sagens faktiske oplysninger.

Vi noterer os endvidere, at de omhandlede detailtegninger forelå allerede før, kommunen sendte sit forslag til afgørelse i høring, og at tegningerne først blev fremsendt med den endelige afgørelse. Vi har derfor ikke grundlag for at mene, at disse oplysninger om sagens faktiske forhold ikke en indgået i kommunens afgørelsesgrundlag.

Allerede fordi det måtte stå kommunen meget klart, at vejadgangen var et centralt spørgsmål for S, og idet vi ikke kan udelukke, at den manglende partshøring kan have fået betydning for afgørelsens indhold, finder vi, at kommunens afgørelse af 23. oktober 2012 er ulovlig.¹⁵

Spørgsmål om omlægning af L vej eller nedlæggelse af den del af L vej, der er nærmest B vej

Som kommunens afgørelse er formuleret, har vi ikke grundlag for at mene, at kommunen har truffet beslutning om disse forhold efter privatvejslovens bestemmelser.

Selvom omlægning og nedlæggelse omtales kursorisk i høringen af 27. maj 2008, og der henvises til privatvejslovens § 54, er nedlæggelse og omlægning ikke nævnt i tekst eller ved paragrafhenvielse i den endelige afgørelse af 23. oktober 2012. Der er heller ikke en vejledning om, at kommunens afgørelse om omlægning eller nedlæggelse kan indbringes for taksationsmyndighederne.

Uanset at nedlæggelsen i mange år har været en del af hele planen, så mener vi ikke, at kravene til affattelse af en afgørelse er opfyldt i denne sag. At det er en kompleks sag¹⁶ medfører, at kravene til præcision i afgørelsen skærpes, således at borgeren (og klagemyndigheden) ikke er i tvivl om, hvilke afgørelser kommunen har truffet, og hvilke pligter og rettigheder der hermed foreligger.

Vi konstaterer, at spørgsmålet om nedlæggelse af vejstykket på L vej fra B vej 3 til B vej og omlægningen af L vej i forbindelse med det seneste projekt fra bygherren er beskrevet så kortfattet, nærmest parentetisk, at der ikke er grundlag for at mene, at det skulle stå fuldstændig klart for modtageren, hvad kommunen agtede at træffe om.

¹⁵ Vejdirektoratet er bekendt med Højesterets dom af 28. november 2011 (UfR 2012-605H), hvor Højesteret efter en konkret vurdering ikke fandt grundlag for, at en partshøringsmangel kunne have fået betydning for afgørelsens indhold. Vejdirektoratet mener, at der her er tale om en meget konkret vurdering, og at dommen ikke i sig selv er udtryk for Højesterets generelle vurdering af partshøringsmangler. Hertil er den offentliggjorte domspraksis for sparsom.

¹⁶ Som anført i kommunens bemærkninger af 11. oktober 2013.

Vi fastholder således, at der ikke grundlag for at mene, at kommunen med afgørelsen af 23. oktober 2012 har truffet beslutning om disse forhold efter privatvejslovens bestemmelser.

Konklusion

Kommunens afgørelse af 23. oktober 2013 er ikke lovlige, fordi partshøringsbestemmelsen i forvaltningslovens § 19, stk. 1, har været mangelfuldt iagttaget i forbindelse med høringen af S. Vi mener ikke, at det kan udelukkes, at indholdet i det godkendte vejprojekt kunne være anderledes, hvis S var blevet partshørt i korrekt omfang.

Vi skal derfor bede kommunen om at tilbagekalde godkendelsen og træffe en ny lovlige afgørelse.

